

TRANSPARENCY IN CORPORATE REPORTING

Assessing the World's Largest Companies

EXTRAS

HIGHLIGHTS

Cât de transparente sunt cele mai mari companii ale lumii?
Indexul se bazează pe o scală de la 1 la 10 , unde 0 reprezintă cel mai mic nivel de transparență și 10 cel mai mare, având în vedere 3 criterii de raportare: programele anticorupție, transparența organizațională și raportarea defalcată pe țări.

1

companie

**Doar Vodafone
înregistrează un scor de
cel puțin 50 % la toate
cele trei categorii**

101

companii

**au per-total
un scor sub
5 din 10**

Best performing

**7 din primele 10
companii sunt din
Europa**

Worst performing

**8 din cele 10 cele mai
slab cotate companii
sunt din Asia**

INTRODUCERE

Valoarea de piață combinată a celor mai mari companii cotate la bursă depășește 14.000 miliarde de dolari, o sumă uluitoare, pe lângă care pălesc PIB-urile multor țări. Deși aceste companii exercită o influență economică și politică imensă, continuăm să știm prea puțin despre ele.

Raportul Transparency International, *Transparency in Corporate Reporting: Assessing the World's Largest Companies*, evaluează transparența raportării corporative a primelor 124 de companii cotate la bursă. Raportul analizează practicile de dezvăluire ale companiilor privind programele lor anticorupție, participațiile întreprinderii și operațiile financiare cheie de peste hotare. Acest studiu vine în continuarea unui raport din 2012 dedicat celor mai mari 105 întreprinderi listate la bursă și face parte dintr-o serie de studii bazate pe metodologie similară care evalueze transparența practicilor companiilor – cel mai recent fiind un raport din 2013 despre companiile de top de pe piețele emergente.

Întreprinderile mondiale au obligația etică și legală de a-și desfășura afacerile într-un mod onest. Ceea ce presupune angajament, alocare de resurse și gestionarea continuă a unei serii de riscuri – legale, politice, dar și riscuri care țin de reputație – inclusiv cele asociate corupției. Implementarea unui set cuprinzător de politici anticorupție și de sisteme de management este fundamental în prevenirea și remedierea corupției în interiorul organizațiilor.

Transparency International consideră că raportarea publică de către companii privind programele lor anticorupție ar facilita monitorizarea atât de către părțile interesate, cât și de publicul larg, și ar contribui astfel la creșterea răspunderii corporative.

Inclusiv companiile globale încep să perceapă din ce în ce mai mult beneficiile raportării corporative, în loc să privească aceasta doar ca pe un exercițiu costisitor, venit să satisfacă cerințele celor interesați.

După cum au arată scandalurile recente, actele de corupție sunt adesea facilitate de structurile obscure ale firmelor și de paradisurile fiscale. Iar implicarea societăților offshore și a lipsei lor de transparență duce la creșterea riscurilor pentru companiile mondiale, pentru acționari, dar și pentru angajați și comunități locale. Transparency International vede în raportarea corporativă extensivă o componentă cheie pe care companiile trebuie să o înglobeze în politica lor pentru a adresa problema corupției și a asigura transparența care constituie baza unei guvernări responsabile.

Problema raportării pe fiecare țară pentru companiile multinaționale capătă importanță, deși legislația în acest sens va intra în vigoare în Uniunea Europeană abia din 2015, iar în Statele Unite implementarea ei este întârziată de un proces privind lobbyul în sectorul petrolier. În sectorul financiar, au fost stabilite noi cerințe de raportare, care vor determina instituțiile de credit și firmele de investiții din Uniunea Europeană să raporteze profiturile, taxele plătite și subvențiile primite pentru fiecare an financiar, dar și pentru fiecare locație geografică în parte.

În ciuda acestor progrese, majoritatea companiilor continuă să dezvăluie prea puțin despre sistemele lor de management pentru a contribui la prevenirea și detectarea corupției. S-au înregistrat progrese privind dezvăluirea informațiilor legate de programe anticorupție, dar datele privind plăți financiare efectuate către guverne pentru fiecare țară în parte, rămân neaccesibile în cele mai multe cazuri. Raportarea defalcată pe țări ar aduce un nivel minim de transparență, necesar pentru ca firmele să poată răspunde pentru activitățile lor într-o anumită țară. Totodată, această măsură ar contribui și la combaterea evaziunii fiscale.

REZULTATE

Rezultatele per-total ale indexului

scorul mediu **39 %**

Numărul companiilor mondiale care își fac publice programele anticorupție este în creștere. În același timp însă, există curențe semnificative în dezvoltarea participățiilor companiei și a informațiilor pentru fiecare țară în care operează. Raportarea defalcată pe țări este de departe sectorul cu cele mai slabe rezultate.

Programe anticorupție

scorul mediu **70 %**

-
- Marea majoritate (97 %) a companiilor incluse în studiu își declară public angajamentul de a respecta legislația, inclusiv cea anti-corupție.
 - Doar 45 % dintre companii interzic plățile de facilitare, cu toate acestea este o îmbunătățire față de rezultatele indicate în raportul din 2012.
 - Contribuțiile politice, în special cele făcute în străinătate, nu sunt suficient de transparente.
 - Politicile anticorupție ale companiilor din Marea Britanie se apropie cel mai mult de criteriile folosite în acest studiu.
 - Performanța companiilor din sectorul financiar e surprinzător de slabă cu privire la programele anticorupție.

Transparența organizațională

scorul mediu **39 %**

-
- Majoritatea companiilor își limitează în continuare dezvăuirile la participății materiale sau principale și nu raportează asupra tuturor succursalelor indiferent de materialitatea acestora.
 - Companiile din Germania și India, unde legislația în acest sens este mai strictă, au obținut scoruri mai bune. La polul opus, companiile din Statele Unite, unde reglementările sunt mai lejere, au arătat performanțe slabe la acest capitol.
 - Se observă o discrepanță între UE și SUA: Compania petrolieră Eni și firma germană Deutsche Telekom au atins scoruri de 100 %, respectiv 88 %, în timp ce companiile americane Apple, Google, Citigroup și McDonald's au atins numai 13 %. O posibilă explicație ar fi reglementările din SUA, care cer numai dezvoltarea filialelor materiale.

Raportarea defalcată pe țări

scorul mediu **6 %**

- Deși s-au înregistrat ușoare îmbunătățiri față de 2012, scorurile companiilor la acest capitol rămân foarte slabe.
- Companiile dezvăluie informații financiare numai pentru țări selecționate.
- Firmele europene Statoil, Telefonica și Vodafone au cele mai bune scoruri, 50 %. Chiar și așa, aceste rezultate sunt nesatisfăcătoare.

Aspecte geografice

- Companiile din Marea Britanie au cele mai bune rezultate la capitolele anticorupție și raportare defalcată pe țări, la polul opus se regăsesc cele din China și Japonia.
- Companiile din Uniunea Europeană sunt cel mai bine clasate la transparență organizațională, cu un scor de 54 %, iar cel mai slab se prezintă firmele din Statele Unite.
- Per total, companiile din China continuă să rămână în urma celorlalte.

Aspecte din industrie

- Companiile din sectorul financiar, grupul industrial cu cea mai mare reprezentare în studiu, au scoruri sub medie la fiecare categorie.
- Firmele din industrii care cer licențe pentru operare, tind să dezvăluie mai multe informații despre structurile organizaționale.
- Firmele de telecomunicații se clasează mai bine decât restul sectoarelor cu privire la rapoartele pentru fiecare țară.
- Companiile tehnologice nu reușesc să se ridice la standardele de transparență care ar trebui să fie trăsătura caracteristică a firmelor ale căror produse caută să promoveze o societate deschisă.

RECOMANDĂRI

Către întreprinderile globale

1 Interziceți plățile de facilitare

Plățile de facilitare sunt mită și trebuie tratate în consecință. Plățile de facilitare sunt parte a procesului luării și dării de mită cu acțiune distructivă față de standardele publice și din mediul afaceri, contribuind la un climat care încurajează corupția la scară largă în sectorul public și favorizează fraudarea statului. Tot mai multe companii admit că plățile de facilitare pot prezenta riscuri legale și de reputație și pot cauza costuri deloc neglijabile. Prin urmare, aceste companii au adoptat o politică de netoleranță față de la plățile de facilitare.

2 Dezvăluți public toate donațiile politice

Dezvăluirea donațiilor către sfera politică asigură cetățenilor o fereastră către obiectivul companiilor de a influența sfera politică și o cale de acces spre câteva dintre activitățile lor de lobby. Principiile de Afaceri pentru Combaterea a Corupției ale Transparency International (Transparency International's Business Principles for Countering Bribery) susțin că o companie și angajații săi, agenții, responsabili pe lobby sau alți intermediari nu trebuie să contribuie direct sau indirect către partide politice, organizații sau persoane implicate în acest sector “ca modalitate de a obține avantaje nedrepte în tranzacțiile comerciale”. În cazul inițierii unor contribuții politice, Principiile de Afaceri recomandă, în consecință, ca întreprinderile să facă publice aceste donații.

3 Dezvăluți public listele complete ale filialelor, companiilor afiliate , asociațiilor în participațiune și ale altor entități

Prea puține companii ating acest nivel de transparentă. Dezvăluirea trebuie să includă toate filialele și sucursalele, dincolo de a se limita numai la cele selecționate – astfel ar oferi o imagine corectă de ansamblu asupra activităților unei companii. Băncile și instituțiile financiare, dat fiind rolul lor crucial în economia globală, au obligația de a fi responsabile față de toate părțile interesate, inclusiv investitori, și trebuie să dezvăluie listele complete ale filialelor, companiilor afiliate, asociațiilor în participațiune și ale altor entități. Companiile din sectorul tehnologic ale căror produse și servicii facilitează deschiderea și transparența nu trebuie să rămână codașe și trebuie să preia inițiativa în dezvăluirea informațiilor cu privire la structurile corporative și țările în care operează.

4 Publicați conturile financiare din fiecare țară în care funcționați

Acesta este un pas important care permite monitorizarea efectivă a comportamentului corporativ, respectiv a evaluării corecte de către autoritățile fiscale naționale. Asemenea dezvăluri pot contribui la atenuarea riscurilor politice și de reputație și la creșterea siguranței investițiilor. Companiile din sectoarele cheie ale industriei, în special serviciile financiare, tehnologia și resursele naturale trebuie să devină mai transparente. O parte din instituțiile financiare din Regatul Unit au început să-și declare veniturile și taxele de la țară la țară, în mod pro-activ, și toate întreprinderile financiare trebuie să le calce pe urme.

Către guverne și organismele de reglementare

1 Implementați legi puternice pentru combaterea mitei și puneți la dispoziție resursele necesare implementării lor

Legislația poate ridica ștacheta și schimba jocul în practicile companiilor. Legislația împotriva mitei adoptată de Regatul Unit în 2010 a direcționat atenția companiilor către programele lor anticorupție. Este notabil faptul că întreprinderile britanice activează cel mai bine în domeniul programelor anticorupție. La polul opus, scorurile scăzute, referitoare la transparență, din China și Japonia indică nevoia asigurării că legislațiile străine împotriva mitei sunt implementate corespunzător, dar demonstrează și necesitatea motivării companiilor de a adopta măsuri de conformare mai puternice împotriva corupției.

2 Solicitați companiilor să publice listele cu toate filialele, companiile afiliate, asociațiile în participațiune și alte entități asociate.

Majoritatea legilor și a regulamentelor aplicate companiilor cotate la bursă limitează dezvăluirea participațiilor la investițiile materiale. Deși asigură un punct de pornire pentru îmbunătățirea transparenței, acest standard, de cele mai multe ori, determină o dezvăluire limitată și poate conduce la omisiunea multor exploatații de grup. O listă completă a entităților asociate pentru fiecare companie multinațională trebuie să fie disponibilă public. Unde astfel de solicitări există deja, ele trebuie extinse, iar pragurile de semnificație eliminate, pentru a asigura o imagine completă asupra operațiunilor companiei desfășurate în alte țări.

3 Solicitați tuturor companiilor să publice conturile financiare de la țară la țară (acolo unde este cazul, de la proiect la proiect)

Transparența corporativă permite cetățenilor să evalueze impactul companiilor multinaționale în comunitățile lor și ajută la identificarea corupției. Unele progrese au fost realizate de la țară la țară, raportate prin legislația Dodd-Frank în SUA, Directiva Uniunii Europene în domeniul Transparenței și noile cerințe privind instituțiile de credit din UE. Toate guvernele naționale trebuie să urmeze această inițiativă și să adopte legi care promovează cele mai înalte standarde de raportare. Trebuie să depășească legislația existentă și să ceară companiilor din toate sectoarele industriei să-și publice conturile financiare din fiecare țară în care operează.

Către investitori

1 Solicitați ca întreprinderile să informeze mai comprehensiv și folosiți aceste informații în deciziile de investiții.

Investitorii trebuie să toate riscurile referitoare la investițiile lor. Pentru a identifica riscurile financiare, politice și de reputație ale unei companii, investitorii trebuie să știe cum compania se raportează la riscul corupției. Investitorii au nevoie de o înțelegere amplă asupra structurii organizatorice a companiei să poată identifica fiecare subsidiaritate, filială sau întreprindere mixtă împreună cu publicarea pe fiecare țară a informațiilor financiare importante.

2 Solicitați standarde de audit mai comprehensive pentru a îmbunătăți evaluarea expunerii la risc a companiei.

Investitorii și celelalte părți interesate trebuie să militeze pentru adăugarea raportului pe fiecare țară la Standardele Internaționale de Raportare Financiară (International Financial Reporting Standards- IFRS). Dată fiind importanța IFRS ca standard de dezvăluire financiară pentru afacerile internaționale, acest lucru ar reprezenta un pas semnificativ către schimbarea practicilor de dezvăluire.

Către organizațiile societății civile

1 Solicitați companiilor să fie mai transparente

Organizațiile societății civile trebuie să-și orienteze eforturile de advocacy în solicitarea unei mai mari transparențe de la afacerile multinaționale. Cetățenii au dreptul să aștepte de la companii să susțină standarde înalte de anti-corupție și să știe ce companii operează în țara lor, precum și dimensiunea acelor operațiuni.

2 Monitorizați, analizați și diseminați informațiile corporative de interes public

Organizațiile societății civile trebuie să folosească aceste informații pentru a dirija guvernele, autoritățile de reglementare și companiile cu scopul de a îmbunătăți standardele de practică împotriva mitei de către companii și să contracareze fluxurile de bani ilicite și a corupția, în general.

3 Promovați adoptarea raportării defalcate pe țări

Conceptul de raportare a datelor financiare importante de la o țară la alta este relativ nouă, dar câștigă teren. Societatea civilă trebuie să se mobilizeze mai larg pentru a se asigura că guvernele și companiile adoptă măsurile necesare pentru stimularea transparenței necesare unei responsabilități sporite.

1

RAPORTAREA PROGRAMELOR ANTICORUPȚIE

În medie, companiile de top obțin cele mai bune rezultate la capitolul dezvăluirii informațiilor legate de programe anticorupție.

Rezultatul mediu al companiilor la acest capitol este de 70 %, majoritatea lor au avut performanțe solide în acest sector: 67 de firme din 124 au obținut cel puțin 50 %. Angajamentul de a respecta legea a fost elementul cel mai des raportat de firme, în timp ce interzicerea plăților de facilitare a fost dezvăluită cel mai puțin. Cu o medie de 90 % companiile din Marea Britanie se situează cel mai bine la acest capitol, în timp ce firmele din China sunt în coada clasamentului cu 20 % - pe ultimul loc se află Banca Chineză cu numai 4 %.

2

TRANSPARENȚA ORGANIZAȚIONALĂ

Prea multe companii refuză să își raporteze în întregime participațiile.

Media pentru această dimensiune este de 39 %, iar compania italienească, Eni, a fost singura care a atins scorul de 100 %. Din punct de vedere sectorial, media cea mai bună o regăsim în domeniul utilităților, 61 %, iar cea mai slabă în domeniul tehnologiei, 24 %. Iar geografic, raportul arată că firmele din Germania s-au clasat cel mai bine, cu 75 %, la polul opus aflându-se companiile din SUA, cu numai 24 %.

90 de companii nu
dezvăluie informații
referitoare la plata
taxelor în țările
străine

3

RAPORTAREA DEFALCATĂ PE ȚĂRI

Acest concept recent, a fost adoptat doar de foarte puține companii.

A treia categorie a raportului evaluează nivelul de raportare a datelor financiare de bază pentru fiecare țară în parte, în care activează o companie. E capitolul la care companiile prezintă cele mai mari carențe, scorul mediu fiind doar 6 %. Numai șapte companii au depășit 25 %, doar trei au trecut de 50 %, iar nici una nu a trecut de 75 %. La această categorie, cel mai adesea au fost dezvăluite veniturile, iar cel mai rar profiturile dinaintea plății impozitelor. Cu o medie de 20 %, firmele din sectorul telecomunicațiilor s-au situat în frunte, în timp ce sectorul serviciilor destinate consumatorilor s-au clasat cel mai slab cu 1 %.

65 de companii
nu fac publice
donațiile către sfera
politică străine